

Wyrok z dnia 16 września 2004 r.

III PO 60/04

Rozpoznając odwołanie od decyzji Prokuratora Generalnego o odmowie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 roku życia, Sąd Najwyższy dokonuje oceny legalności i zasadności tej decyzji.

Przewodniczący SSN Barbara Wagner, Sędziowie SN: Herbert Szurgacz, Andrzej Wróbel (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 września 2004 r. sprawy z odwołania Jacka T. od decyzji Prokuratora Generalnego z dnia 7 maja 2004 r. [...] w przedmiocie odmowy wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 roku życia,

o d d a l i ł odwołanie.

U z a s a d n i e n i e

Jacek T. pismem z dnia 22 marca 2004 r. wniósł o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 roku życia. W uzasadnieniu wniosku podniósł, że dalsze pozostawanie na stanowisku prokuratora pozwoli na wykorzystanie jego wieloletniego i wszechstronnego doświadczenia zdobytego przy wykonywaniu różnych zajęć prawniczych.

Kolegium Prokuratury Apelacyjnej w G. na posiedzeniu w dniu 20 kwietnia 2004 r. zaopiniowało wniosek jednogłośnie negatywnie, po wysłuchaniu opinii naczelnika wydziału postępowania sądowego, bezpośredniego przełożonego zainteresowanego. Z opinii tej wynika, że prokurator Jacek T. w organach prokuratury podjął pracę z dniem 1 grudnia 2001 r. Z uwagi na jego chorobę (w 2002 r. przebywał na zwolnieniu lekarskim 310 dni, w 2003 r. - przez 82 dni, a w roku 2004 przez 6 dni) faktycznie przypadające na niego obowiązki służbowe wykonywały inne osoby.

Wniosek Jacka T. nie uzyskał także poparcia prokuratora apelacyjnego w G., z uwagi na to, iż „nie zachodzą szczególne okoliczności, które uniemożliwiłyby powierzenie obowiązków prokuratora Jacka T. innemu prokuratorowi a ponadto nie wyróżnia się on szczególnymi umiejętnościami, które przemawiałyby za przedłużeniem okresu zatrudnienia.”

Prokurator Generalny decyzją z dnia 7 maja 2004 r. [...] nie wyraził zgod na dalsze zajmowanie przez prokuratora Jacka T. stanowiska prokuratora po dniu 25 września 2004 r. po ukończeniu 65 roku życia; jako podstawę prawną decyzji wskazał przepis art. 69 § 1 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) w związku z art. 62a ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (jednolity tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 21, poz. 206)

W uzasadnieniu decyzji stwierdzono, że w aktualnym stanie prawnym prokurator przechodzi w stan spoczynku z chwilą ukończenia 65 roku życia, chyba że Prokurator Generalny, na wniosek zainteresowanego prokuratora, wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie przez niego stanowiska, nie dłużej niż do ukończenia 70 roku życia. Jest to zasada ustawowa, a ewentualne wyrażenie zgody przez Prokuratora Generalnego na zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 lat ma charakter fakultatywny i jest uzależnione od całokształtu okoliczności, a więc zarówno przesłanek obiektywnych, jak i subiektywnych dotyczących konkretnego prokuratora.

W ocenie Prokuratora Generalnego, w niniejszej sprawie nie są spełnione przesłanki subiektywne, bowiem aktualnie dobry stan zdrowia prokuratora Jacka T., w sytuacji gdy od początku swojej pracy w prokuraturze przebywał przez okres 398 dni na zwolnieniu lekarskim, nie może wykluczać dalszej absencji z uwagi na wiek prokuratora i przebytą chorobę. Argument, że dalsze zatrudnienie pozwoli wykorzystać wieloletnie i wszechstronne doświadczenie posiadane przez prokuratora, w świetle przytoczonych wyżej okoliczności dotyczących absencji chorobowej, nie może być - zdaniem Prokuratora Generalnego - uznany za wystarczający i przekonujący za dalszym zatrudnieniem Jacka T. na stanowisku prokuratora, po ukończeniu przez niego 65 roku życia. Nie są też spełnione przesłanki obiektywne „z uwagi na zajęte w tym przedmiocie stanowisko prokuratora apelacyjnego w G.”.

W odwołaniu od tej decyzji Jacek T. wniósł o jej uchylenie i przekazanie sprawy Prokuratorowi Generalnemu do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu podniósł, że zasadniczą przesłanką zaskarżonej decyzji jest to, iż „nie można wyklu-

czyć dalszej absencji z uwagi na wiek prokuratora i przebytą chorobę.” Zgadzając się z tym, że stan zdrowia ma podstawowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, wskazał na to, iż w aktach sprawy jest zaświadczenie lekarskie o jego zdolności do pracy, a zatem stanowisko wyrażone w uzasadnieniu decyzji jest całkowicie gołosłowne i dowolne.

W uzupełnieniu odwołania wskazał, że zaskarżonej decyzji zarzuca naruszenie prawa materialnego, a to przepisu art. 69 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych w związku z art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze, oraz przepisów postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy, a to § 20 ust. 1 i 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa oraz postępowania przed Radą (Dz.U. Nr 152, poz. 1725) w związku z art. 69 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych w związku z art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zaskarżona odwołaniem decyzja nie ma charakteru decyzji administracyjnej w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, ale jest decyzją dotyczącą stosunku czynnej służby prokuratora. W szczególności przepisy ustawy o prokuraturze nie zawierają odesłania w sprawach w niej nieuregulowanych do przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, ale do ściśle wskazanych przepisów Prawa o ustroju sądów powszechnych (art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze), a w dalszej kolejności do przepisów ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, a w sprawach nieuregulowanych także w przepisach tej ustawy, do przepisów Kodeksu pracy (art. 118 ustawy o prokuraturze).

Zgodnie z art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze w związku z art. 69 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych, prokurator przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia, chyba że Prokurator Generalny na wniosek zainteresowanego prokuratora, po zasięgnięciu opinii właściwych prokuratorów przełożonych, wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska, nie dłużej niż do ukończenia przez prokuratora 70 roku życia. Odwołanie od decyzji Prokuratora Generalnego wnosi się za pośrednictwem tego organu do Sądu Najwyższego w terminie miesiąca od jej doręczenia prokuratorowi. W postępowaniu przed Sądem Najwyższym stosuje się odpowiednio przepisy o kasacji, tak jak w analogicznych sprawach dotyczących rozpo-

znawania odwołań sędziów od decyzji Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie niewyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2002 r., III KRS 2/02, OSNAPIUS 2002 nr 21, poz. 535).

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w pełni podziela pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2003 r., III AO 25/02 (OSNAPIUS 2004 nr 13 poz. 236), że wykładnia uregulowań zawartych w art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze w związku z art. 69 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych wskazuje, iż jako regułę należy traktować przejście prokuratora w stan spoczynku z dniem ukończenia przez niego 65 roku życia. Możliwość dalszego pełnienia stanowiska prokuratora w czynnej służbie prokuratorskiej jest uzależniona od wyrażenia zgody przez Prokuratora Generalnego, który kieruje się w tym względzie opiniami właściwych prokuratorów przełożonych, ale uwzględnia także własne rozeznanie obiektywnych potrzeb służby prokuratorskiej. W judykaturze podkreśla się, że możliwość dalszego pozostawania na stanowisku prokuratora powinna być traktowana jako wyjątek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami mającymi oparcie w interesie służby lub leżącymi po stronie prokuratora (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2002 r., III AO 16/02, dotychczas niepublikowany). Wyważenie tych okoliczności zostało pozostawione w gestii Prokuratora Generalnego, do którego należy ostateczne wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratorskiego. Stanowisko takie jest uzasadnione tym, że prokurator wnioskujący o uzyskanie zgody nie ma roszczenia o przedłużenie stosunku czynnej służby prokuratorskiej, ale w odwołaniu od negatywnej decyzji może podważać legalność lub zasadność motywów, które doprowadziły do jej podjęcia.

Sąd Najwyższy rozpoznając odwołanie od decyzji Prokuratora Generalnego o odmowie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 roku życia dokonuje pełnej oceny prawidłowości tej decyzji, a zatem zarówno jej legalności jak i celowości (słuszności). Konieczne jest to dla zapewnienia prokuratorowi prawa do sądu określonego w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. Sąd Najwyższy dokonuje wszakże tej oceny w granicach odwołania, a zatem w granicach zarzutów odwołania i ich uzasadnienia. Tymczasem w uzasadnieniu podstaw odwołania zarzuca się jedynie to, że stanowisko Prokuratora Generalnego odnośnie do stanu zdrowia skarżącego jest pozbawione podstaw dowodowych, a kwestia ta ma podstawowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Stanowisko to nie jest trafne,

bowiem jedną z przesłanek odmownej decyzji Prokuratora Generalnego nie było ustalenie, że aktualny stan zdrowia prokuratora Jacka T. uniemożliwia dalsze jego zatrudnienie na stanowisku prokuratora. Przeciwnie, w uzasadnieniu decyzji stwierdza się wyraźnie, że „aktualnie dobry stan zdrowia prokuratora Jacka T., w sytuacji gdy od początku swojej pracy w prokuraturze przebywał przez okres 398 dni na zwolnieniu lekarskim, nie może wykluczać dalszej absencji z uwagi na wiek prokuratora i przebytą chorobę.” W sytuacji zatem, gdy Prokurator Generalny nie kwestionuje „aktualnie dobrego stanu zdrowia” skarżącego i stan ten nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, powyższy zarzut nie ma usprawiedliwionych podstaw.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

=====